

SCHICHT-szappan

(„Szarvas“ vagy „Kulcs“-szappan).

Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan. Ment mindennemű káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható.

11149

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a „Szarvas“ vagy a „Kulcs“ védjeggyel legyen ellátva.

Férföltönyt
dívatos szabással, gyapjúszövetből készült mérték után finom kivitelben 25 kor.-ért
LICHTMANN SANDOR
szabómester. 11090b
Budapest, Rottenbiller u. 4B.
I. emelet.
Védőre minták bérmentve

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban Budapesten, IV., Egyetem-utca 4.

1900. Párisi világiállás Grand Prix.
KWIZDA FERENCZ JÁNOS
cs. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár fejedelmi szállító, körgyógyász Bés melletti Korneuburgban.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid
csász. és kir. szabadalmazott mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 kor. 80 fill. 40 év óta az udvari istállóknak, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb elő- és utófértésű, inak megerősítésére stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

Kwizda-féle Restitutions-fluid
csak a mellékelt védjeggyel való. Képes árgyógyászoktól ingyen és bérmentve. Főraktár Török József gyógyszerész. Budapest, Király-u. 12., Andrássy-ut 26.

BELICZAY BÉLA
mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő
Budapest, VII., Csányi-utca 3.
(Saját házában.) 11431

Raktárában kapható saját készítményű finom mézeskalács, fehér és díszített viaszgyertya, méz, fehér és sárga viasz, legjobb minőségű viaszmasz kicsinyben
Telefon 29-05. és nagyban. Telefon 29-05.

SERAIL-ARCZKENŐCS,
Minden ártalmas alkatrészt nélkül!

SERAIL-ARCZKENŐCS, ARCZ-SZÉPÍTŐSZER

az arczot tisztítja, fehériti és báronyphávé teszi. Egy tégely ára 1 kor. 40 fill., kis tégely ára 70 fill. Serail-szappan, Epe-szappan kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához. Serail-erőme nappali használatra, Serail-pouder kiváló finom arczpor három színben, fehér rózsaszín és erőme. Egy doboz ára 1 kor. Készíti **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszerész, Aradon, Szabadság-tér.

RÉTHY BÉLA
GYÓGYSZERÉSZ
PEMETEFÜZÜKORKA
BÉKÉSCSABÁN
ÁRA 60 fillér.

Serravallo
CHINA-BOR VASSAL
erősítő szer gyengélkedők, vöröszegények és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, ideg-erősítő és vérjavító szer. 11500
Kitűnő íz. Több mint 4000 orvosi vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcelona.
Vásárolható a gyógyszerárakban álliteres üvegekben 4 K 2.60, egész literes üvegekben 4 K 4.80.

Csak „SICULIA“ névvel ellátott üvegek valódiak.
A Málnási „SICULIA“ forrás-víz
a sós savanyúvizek királya.
Sziklarétegeken átfurrt artézi-forrás.
A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyag hurutos bántalmait ellen. Korányi, Kéty, Tauszk, Riegler tanár urak szakvéleményei a MALNÁSI Siculia forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúvizeinek minősítik. — Magyarországi főraktár:
Brazay Kálmán BUDAPEST, József-körút 37.
Kapható minden gyógyszerárakban, drogus- és fúszkereskedésben. TELEFON 59-46.

Roskopf-rendszer
frt 1.50

Szájfé Roskopf-rendszer
Arany-dobbló (trany-hoz hasonlító) 2.25
Roskopf-patent 3.50
Ezüst remont órák 3.-
Kettős-fedéllel 4.-
Három erős fedéllel 5.-
Omega-precis órák 8.50
Maximéter-órák 9.-
Schaffhauser órák 18.-
Ezüst páncélláncok 1.-
14 kar. arany y páncéllánc 10.-
14 kar. arany órák 8.-
14 kar. arany gyűrűk 2.-

Verseny-ébresztő 19 cm. 1 frt.
Helios-ébresztő 1.50
Éjjeli világító 1.58
Kettős haranggal 2.-
Ingaórák, 71 cm. magasak 3.50
Toronyüveggel 4.50
Zeneművel 5.50
Schwarzwalder, kakukkal 2.50
3 évi írásbeli jótállással. Szétkötés utánvétel.
Meg nem felelőért hat hónapon belül a pénz visszatérítik vagy kicserélsé megengedik.

MAX BÖHNEL, órás
Wien, IV., Margarethenstr. 38.
Nagy (1000 képes) árjegyzék ingyen és bérmentve.

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű Földes-féle
MARGIT-CREMET,
mely szirtalan, ártalmatlan s rögtön szűnik. A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szepők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kitéések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak pártján és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználás után erőll mindenki meg fog győződni

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: **Földes Kelemen gyógyszer. Arad.** Budapesti főraktár: Török József gyógyszer. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. kapható minden gyógyszerárakban.

VASÁRNAPI UJSÁG

9. SZ. 1906. (53. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, MÁRCZIUS 4.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egész evre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A „Világkronika“-val negyedévenként 80 fillérral több. Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldj is esatolandó.

PRIELLE KORNÉLIA.

1826-1906.

MÉG ELÉNKEN emlékeztünkben van finom és előkelő művészete, még megrezdülnek lelkünkben játéka mély hatásának visszhangjai s ezért közvetlenül érzett veszteségünk Prielle Kornélia halálá. Nem is olyan régen még láttuk a színpadon, testileg megöregedve, de művészete egész tökéletességében a leginkább szeretetreméltó magyar színésznőt s a gyönyörűséget, melyet szerzett nekünk, sokáig nem fogjuk elfelejteni. A legfiatalabbakat kivéve, az egész közönség számára csak mint asszony halt meg most Prielle Kornélia, mint művésznő még csak sokára fog meghalni. Mert a művész addig él, a míg a nevéhez fűződő tisztelet és elismerés nem a kegyelet üres és konvencionális frázisa, hanem a tőle kapott művészi élvezetért önként adott hála közvetlen nyilvánulása.

Prielle Kornélia életének három nevezetes dátuma van. Az első 1826, születésének éve, a másik 1841, a mikor először lépett színpadra, a harmadik pedig most bekövetkezett halálának dátuma. E három évszám közé a magyar színészet majdnem egész története esik. Mikor a francia eredetű máramaroszi gyártó leánya mint 15 éves gyermekleány színpadra lépett, Déryné volt a magyar színjátszás csilága, a közönség csodált és szeretett kedvence. Neki egyúttal első igazi tanítója is volt a művészetben, mert hamar egy társulathoz kerültek s aligha volt ennél a társulatnál valaki, a kitől többet tanulhatott volna, mint Dérynéből. Talán ennek a nagy művésznőnek a példája ingerelte arra is, hogy később, élete alkonyata felé följegyezze emlékezeit, melyek nem oly terjedelmesek és részletek ugyan, mint Déryné emlékiratai, mégis sok kedves és jellemző részletet tartottak fenn nemcsak Prielle Kornélia pályájáról, hanem a régi magyar színészeletről is.

A kis Kornélia a színpadra kerülve, sokáig hányódott-vetődött városról-városra, társulattól társulathoz. Játzott az ország majd minden vidékén, legtöbbit a Tiszántúl és Erdélyben; 1844 végétől fogva egy évig tagja volt a Nemzeti Színháznak is, de csak megint visszatért a vidékre. Ez a nyugtalan, kóbor élet, azt az, hogy az akkori szintársulatok szegényes berendezése miatt játszani kellett jóformán min-

A Margitszigeten 1905-ben, főtett legutolsó fényképe. PRIELLE KORNÉLIA.

PRIELLE KORNÉLIA. — [Barabás Miklós 1846-ban készült aquarellje után.]

dilettáns-vonásokat fejlesztett ki. Priele Kornélia művészi nagyságának legfényesebb bizonyítéka az, hogy ezek a vonások vagy nem voltak benne, vagy ha igen, kedvezőbb viszonyok közé kerülve hamar le tudta vetni. De még inkább az, hogy bár a mikor a művészi fejlődés leginkább befolyásolható korát élte s még jó darabig azután is a magyar színpadokon a pathetikus, modoros, inkább hanggal, mint művészi érzéssel és intelligenciával hatni akaró szavalás uralkodott, — önállóan, idegen hatás nélkül ki tudta fejleszteni a maga, amatőrtől teljesen független s ahhoz képest igen nagy haladást jelentő stílusát. Az első egyike volt, a kik a természetet igyekeztek a magyar színpadra vinni, a természetes, egyszerű beszédet és mozgást. Az ő természetessége, ha nem volt is egészen az, a mit a mai legújabb s a modernség jelszavával előnyomuló színjátszó iskola hirdet és követel, mégis természetesség volt a maga finom előkelőségével, gazdag részletrajzával és művészi stilizálásával.

A Nemzeti Színházhoz véglegesen csak 1861-ben került, de egyszerre oszlopos tagja is lett s az maradt csaknem harmincz esztendőig. Két szerepkörben aratta legnagyobb sikereit: a társadalmi drámák és vígjátékok úgynevezett társalgási szerepeiben s a komikus szerepekben. Amazokban megjelenésének s mozdulatainak eleganciája, beszédének szellemessége, nem mindennapi intelligenciája hatott leginkább a közönségre és kritikára, emezekben lényének bájos, vonzó derűje, könnyelmű vidám-

sága. De igazi tere később nyílt meg, a mikor kora előrehaladásával nem játszhatott már fiatal asszonyokat. Ekkor minden erőlködés, kelletlenség nélkül, az ő jellemző nemes, harmonikus öntudatossággal kezdte az öreg asszonyokat játszani. A fiatalabb nemzedék, a mely csak a nyolczvanas évek közepe óta kíséri a színházat figyelemmel, már főként csak ilyenül ismerte és csodálta őt. Az öregségükben is bájos, gyöngédszívű, fölényes bölcseségű anyákat és nagyanyákat játszott páratlan tökéletességgel. Ha ilyen szerepben a színpadon láttuk, önkénytelenül megéreztük, hogy itt a művész saját egyénisége összesimul a színpadi alakéval, hogy a művész megtalálta a maga lelkében azokat a vonásokat, a melyekből az író képzelete az alakot összeszótta. Legnagyobb sikere a «Nagymama» volt, — az igaz, hogy ezt egyenesen az ő számára írta s az ő egyéniségére építette föl Csiky Gergely. Ezzel a szereppel is bücsüszott el a közönségtől, ezt szerette valamennyi között a legjobban. De ha visszaemlékezünk egyéb szerepeire, pl. Revil hercegnéjére («A hol unatkoznak»), vagy Szedervári Kamilára a «Proletárok»-ban, akkor meg kell adnunk neki azt az elismerést, hogy művészete fényes és nagy volt akkor is, ha magánegyéniességétől elütő, vagy éppen azzal ellentétes jellemeket kellett ábrázolnia. Az utóbbi szerepben láttuk azt is, hogy nemesak az idillikus dolgokat tudta megcsinálni, hanem a komorabb, megrázó szerepeket is, melyekhez hiába keresett volna anyagot a maga lelkében. De még az ilyen ellen-

szentes szerepekre is tudott valamit kiárasztani a maga nemes méltóságából, lelki jóságából.

A színpadon kívüli élete is mozgalmas, változatos volt addig, a míg a Nemzeti Színház csön-des révébe nem került. Az ide-oda vándorlás, anyagi zavarokkal való örökös küzködés, szenvedett méltatlanságok a dicsőség mind erősebb ragyogásával vegyest, tették változatosabbá. Mint fiatal leánynak, rövid első pesti szereplése idején, a negyvenes évek igen népszerű és a nők kedvencének hírében állott regényírója, Kuthy Lajos volt rövid ideig főlegénye, — maga írta meg emlékezőseiben, hogy egyszer közös öngyilkosságot is akartak elkövetni a svábhegyi Normafánál, Kuthy azonban, meglehetősen gyöngédtelenül, tréfára fordította a dolgot. Ismeretes később Debreczenben Petőfivel kötött rövid eljegyzése is, a melyben mindkét fél részéről több volt a könnyűvérű, fiatalos bohém-vonás, mint a komoly elhatározás. A fiatal művész csakhamar férjhez ment Szerdahelyi Kálmánhoz, kora kitűnő művészhöz. A házasság nem volt tartós, de a szerelem, mely a két művészt összekötötte, tartósabb volt: elváltak ugyan a forradalom kitörésekor, mikor Szerdahelyi honvédnek állott, Kornélia újra férjhez is ment Hidas Elek honvédkapitányhoz, de vagy három év múlva ettől is elvált s később — mikor már mindketten a Nemzeti Színház tagjai voltak — újra neje lett Szerdahelyinek s együtt is éltek meghitt házasságban 1872-ig, a férj haláláig. Legutóbb, néhány héttel halála előtt, egy teljesen fiatal emberrel kötött házassága egy gazdag múltú, gyöngédség után sovárgó öregasszonynak oly megbocsátható tévedése volt, melyet izetlenség volna akár bírálni, akár mentetgetni.

A közönség s a pályatársak szeretete, ragaszkodása sokszor melegítették meg Priele Kornélia öregségét: 1891-ben, művészi pályája félévszázados jubileumakor, hetvenedik születése napján, mikor a Nemzeti Színház örökös tiszteleti tagja lett, három év előtt, mellszobrának a színház udvarán való elhelyezésekor s legutóbb nyolczvanadik születése napján. Megszolgált az ünneplést s megérdemli a hálás és kegyeletes emlékeztetést, mert nálánál kevesen voltak lelkesebb, nemesebb és nagyobb sikerű munkásai a magyar színművészi kultúrának.

HALOTT VAN A SZOMSZÉDUNKBAN.

Halott van a szomszédunkban,
Gyertek hozzám közelebb.
Feleségem, édes párom,
Kis fiaim, kis leányom,
Ugyis mindig alig várom
Ezt az órát köztetek . . .
— Halott van szomszédunkban,
Gyertek hozzám közelebb!

Öleljetek át engem,
Meleg szívvel, szeretőn;
Ez az élet mulandóság,
Örömeink hulló rózsák,
Egy szomorú, búz valóság
Vár reánk, — a temetőn . . .
Öleljetek át engem
Meleg szívvel, szeretőn!

Melegét a szíveteknek
Ma érzőbben érezem
S egy sugár ez áldott lángból:
Kóstoló a más világból,
Hogy ne féljünk a haláltól,
A szeretet végtelen . . .
Melegét a szíveteknek,
Ódalent is érezem!

Szabolcska Mihály.

1849. OKTÓBERÉBEN.

(Heine).

Élőt a zúgó szél ma már,
Nyugton leszünk megint a ház körül,
A nagy gyerek, Germánia,
Megint karácsonyfáinak örül.

Családi boldogságban úszunk —
Baj volna, mely messzebbre ér,
A vágy — a régen elhagyott ereszre
A béke fecskéje újra visszatér.

Erdő, folyó békén pihen
Ólén a hold mosolygó sugarának,
Nagy néha dörren arra — tán lövés?
Tán egy barát, a kit szíven találtak.

Kezébe volt a fegyvere,
Hogy eltalálták a bolondot —
Ki volna oly bölcs, mint Horác,
Ki nagy vitézül gyors kerekét oldott.

Dörög. Tán ünnep. Tüzijáték,
Mely Goethe ünnepeire felsapott —
A régi lant, rakétazaj köszönti
A sirokból kelő vasárnapot.

S jön ő is, jő már Liszt Ferencz
Ő él és el nem folyt a vére
A nagy magyar csatamezőn,
Horvát, se muszka kard nem járt szívébe.

A nagy szabadság elbukott,
Magyarhon elvértett halálra —
Épen maradt Ferencz vitéz
S a kardja is — a ládája fiába.

Ó é! Ferencz, és vén ha lesz,
Az unokái majd a karján
Csodákat hallanak magyar csatákról:
«Igy fogtam és így forgatám a szabályam!»

Ha hallom a magyar nevet,
Német gunyám szűk lesz e szóra,
Viharzik szívem, mint a tengerár,
S lelkembe tör a kürtök riadója!

S lelkembe visszacsengenek
A rég elhangzott, búské hős regék —
Oh, hallom újra én a Niebelungok
Fusztlásának siró énekét!

Ez az a régi hősi dal,
Ez az a régi hősi lélek,
Csak a nevék ma más, de ők
Azok a «halhatatlan szent vitézek»!

És ugyanaz a sorsuk is. —
A zászló büszkén, fenlobogva szállhat,
Vad, állati erők előtt a hős
— Oly régi nóta — soha meg nem állhat.

S most ellened a vadzsámár
Medvével állott össze szépen —
Lehullsz; azért vigasztalódj, magyar!
Mi rajtunk sokkal égetőbb a szegény!

Még tisztességes állatok
Kik rajtad által gázolának;
De mi igazában vagyunk
A sertéseknek és komisz kutyáknak.

Röfögnek és ugatnak, óh,
Alig bírom a gyötreszek szagát —
De csitít, e hang lelkembe kap,
Beteg vagyok — jobb lesz hallgatni hát!
Mezey Sándor.

KÜLÖNÖS TÖRTÉNET.

Elbeszélés.

Ira G. Büttner Julia.

Régen óta zajongtak Tarnay Miklós képviselő lakásán a választókerületéből érkezett urak. Küldöttségben jártak, valami szeszélyes folyó megfélemezése ügyében.

PRIELLE KORNÉLIA AZ «ENDRE ÉS JOHANNÁ»-BAN.

Jókedvvel emelgették a poharakat, nagy hangon tréfálkoztak, vitáztak, míg végre délfelé elmentek diszbe csapni magukat, hogy pont délben a miniszter elé vezethesse őket képviselőjük.

Bartos Ervin nem ment a többivel, megmaradt a helyén.

— Az angliust itt hagyjuk, adja ki az aranyát, a mit eddig összehalgtatt! — kacagott vissza az ajtóból egy öblös torkú nagy darab úri ember.

Az angliusnak nevezett és angolos külsejű fiatal közbirtokos csak ültéből intett a távozó után.

— Azt az apró nikkelt pedig, a mit ti összebeszéltetek, csak győzzé majd Miklós innen kisöportetni.

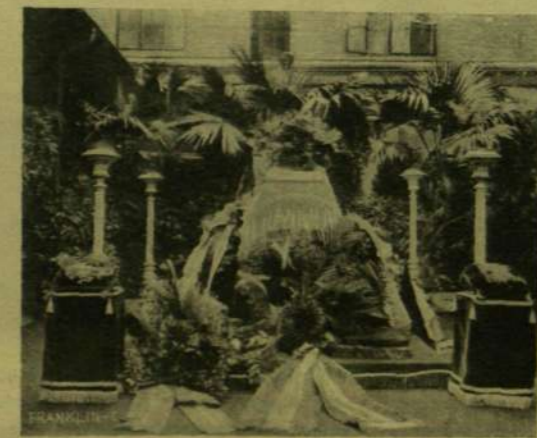
Aztán, mintha az a garázda folyó nem is az ő földjeit szagatná elsősorban, azzal fordult a a visszatérő képviselőhöz.

— Öszintén szólva nem is hallottam, mit beszéltek, annyira megfogott annak a műremeknek a szépsége — s állával és kezével rámutatott az antik írószekrényre, mely ott állt az egyik ablaknál. — Még nem láttam nálad s most ezt bámultam egész idő alatt.

— Nekem nagyon becses, — mondta komolyan Tarnay.

— Meghiszem azt. Kevés ilyen tökéletes szepet láttam. Hol vetted, kamarás úr? Valamelyik nyolczadik ösödé volt? S most melyik régi kastély padlásáról került le?

— Egész korszerűen, pénzen szereztem. A leg-

PRIELLE KORNÉLIA RAVATALA A NEMZETI SZÍNHÁZ UDVARÁN.

közönségesebb módon jutottam a legkülönösebbhez.

Bartos éppen nem angolos érdeklődéssel vizsgálta a gazdag művészi faragványú írószekrényt, tapogatta merész ivhajlású, boltozatos, magas hátfalát és sokféle alakú fiókjait.

— Szerencsés ember vagy, hogy neked ezt csak úgy odadobta a sors. Engem soha sem választ ki ilyen fönyereményre. Pedig egy kicsit műértő is lennék és nagyon műkedvelő.

— Magam is azt hiszem, hogy ehhez kiválasztott voltam. — Tarnay saját elmélyedéssel, szinte szeretettel nézett a szekrényre s rátette kezét.

— Ki figyelmeztetett rá? Kinél vetted?

— Valami őszeresnél, de nem figyelmeztetett rá előre senki. Még csak abban az utcában sem jártam azelőtt soha, a hol állt. Egyszer a Kerepesi-úton szembe jött velem valaki, a kit nem volt kedvem látni, befordultam hát éppen az orra előtt egy mellék-utczába. De nekem eszembe sem jutott még csak észre is venni azt a lompos boltot. Csak mikor zuhanást hallottam, benéztem s éppen ez a szekrény dült az ajtónak. Rögtön szemembe ötlött szép régi alakja és mert úgy el volt piszkolva, megsajnáltam és megvettem.

Bartos szerette volna tudni, mi volt az ára, de nem kérdezte.

— Potom áron; száz koronáért, — mondotta kérdezetlenül Tarnay.

— Háromszor, vagy négyszer annyi éves. A ki faragta, már réges-rég porrá lett. Pedig minő remek munkát végzett! — Ezzel leguggolt a szekrényhez s alsó szeleit vizsgálta végig. — Erdélyből kerülhetett ide. Csak ott látni elvétve ilyen kincset. A régi erdélyi főurak közt akadt egy-egy ilyen faragó-genie.

— Én is azt hiszem, hogy valami erdélyi mágus-művész keze alkotta.

— Nem nézted meg a fiókok hátsó oldalát? Ott talán van valami jegy, betű, vagy dátum?.. Szabad? — és már húzta is ki az ivre behaljó alsó fiókot. De az félben benn akadt, hasztalan rángatta, nem jött ki jobban.

Visszafordult hát s ismét a magas masszív hátrészt vizsgálta s a befelé mélyedő közepén egymásba fonódó ágak közt a rozettát újra meg újra megfogta.

— Várj csak! — beszélt a szekrényhez. — Mindjárt megszólaltalak én téged: — és a rozettát egy erős fordítással lecsavarta.

— Ne bántsd meg a szekrényemet, mert mindjárt nem járok közbe a miniszternél érte-tek, — s Tarnay elvette a rozettát.

— Dehogy bántom, értek hozzá, hogy az lejár. És most megmutatom neked, hogy ez a szekrény asszonyé volt.

Ekkor a lecsavart rozetta helyét benyomta, mire a hátrész diszes elgölpája kerekült s a két-felé való ajtó alatt megvakult kerek tükör látszott és benne homál, olyan a két férfi odahajló feje.

— No erre rá nem jöttem volna! Pedig tudtam, hogy asszony tulajdona volt.

— Miből? — s Bartos újra behajította, megkinyitotta a kétszárnyú ajtót s minden oldalról vizsgálta.

— Az egy különös történet volt. De nem beszéllek róla. Nem akarom, hogy valaki kételkedjék benne, habár igen csodálatos is. — Engem ismersz, Miklós, hogy senkitől sem túrném el, hogy a te szavadban kételkedjék. Azt tudom. De úri szavamra mondom, hogy akkor is olyan ébren voltam, mint csak most.

Bartos rábólintott s visszaillesztette a rozettát az írószekrényre, aztán kérdő tekintettel fordult barátjához.

— Tudod, mikor ezt a szekrényt hazahozattam az ócskás boltból, lusta inasom rosztalta a vevést. S mikor hallotta, hogy magunk fogjuk kifizetni, akkor már ki is mutatta mély megvetését az elhanyagolt régi bútor iránt. Pedig nekem volt okom, hogy magam tisztítsam meg. Mert egy remek faragású antik karszéket igen rossz állapotban szereztem meg s asztaloshoz adtam megtisztítás végett, az pedig csak átlakozta rajta a port, piszkot. Persze teljesen alak-talan lett s alig bírtam aztán én magam letisztogatni. Most a szekrénynél Ferencz szeretett volna sztrájkolni, de mert én erősen neki láttam, hát neki is segíteni kellett. Már a mennyiben ő nyögött, én meg dolgoztam és verejtékeztem. Legjobban meg voltam akadva ezzel a

A felső sorban: Verebely Irma, Jamnitzky Mária, Schwartz Juliska, Verebely Elza. A második sorban: Lahner Nelli, Marcsekényi Mariska, madarasi Beck Gyuláné, Babó Ilonka, Fernbach Aranka. A harmadik sorban: Gróf Karátsanyi Mimi, dr. Payer Imréné, gróf Karátsanyi Irma. A negyedik sorban: Katona Marianne, Verebely Imréné, Uher Amadil, Szarvasy Erzsike, Majorossy Mariska.

TÁNCZOSNŐK AZ IDEI FARSANGRÓL.

A felső sorban: Lánzy Leóné, Forró Róbertné, Szöllösy Merezika, Blum Elly, Forró Oszkárné. A második sorban: Bezerédj Mihályné, Klenovits Józsika, Spett Ferenczné, Vékey Mariska, Neugebauer Leona. A harmadik sorban: Nyegre Rózi, Lahner Annuska, Wodianer Hugóné, Gedeon Ida, Mihályfy Bella. A negyedik sorban: Saolarszky Miczi, Gerenday Béláné, Székely Zsigmondné, Winter Margit.

TÁNCZOSNŐK AZ IDEI FARSANGRÓL.

KÉSZÜLŐDÉS A CZIGÁNY-LAKODALOMRA.

IVÁNYI-GRÜNWARD BÉLA GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA A NEMZETI SZALONBAN.

Iványi-Grünwald Béla előkelő állást biztosított magának eddigi pályája sikereivel a magyar művészek gárdájában. A hazából indulva, Münchenben, Párisban s Rómában gyűjtötte mind-ama szellemi kincsét, melyet mostani gyűjteményes kiállítása tár elénk.

Alig van műfaj, melynek keretében meg ne mutatta volna, mire képes tehetsége, ereje, szorgalma. Legszívesebben alkot mégis közvetlen érintkezésben a természettel. E végből Nagybányán alapítva csendes otthont, a hegyvölgyes vidék motívumokban gazdag tájait méltatja ecsetére.

Egyaránt otthonosan alkot, akár a mély és borús hangulatokat figyeli meg, vagy a napsütötte tájak szingazdag, meleg és erőteljes hatását veszi szemügyre.

Valamely egyszerűbb hegyszakadék, a síkon emelkedő domboldal, vagy az erdő mélyéből előbukkanó patak, fehérítő nyírfaerdő, kis falusi ház, a mezőn barnálló boglyák egyaránt érdeklik s erőteljes színekkel, szélesen járó ecsetével rögzíti vásznára.

A mint a nagy természet az évszakok járása szerint változtatja köntösét, akként változnak a művész benyomásai is. A lehullott hó üde frissesége, vagy az olvadás barnásba átcsapó változatos színei: egyként méltók esetjének erőteljes magyarázatára. Nemcsak künn, de a családi környezetben is, a csendes otthon belsejében, tárgyakkban dús választék kínálkozik számára.

A fehérfüggönyös szobába behatol a meleg napsugár s a bútorokra, a padlóra lopja világító foltjait. Egy nőalak mély és meleg szürke tónusban életel, gondolatot játszat e finoman hangolt interieurbe. A napi munka után bolyongva, szerencsés kézzel ragad meg egy-egy hangulattal s nagyobb vásznon örökíti meg.

Ilyen a «Karám a bivalyokkal». Elöl a pásztor alakja világosabb folthatásban bontakozik ki a félhomályból. A láthatár fölött a kelő hold tányérja bukkan elő. A sík táj széle a láthatárba enyészik s a meleg és hidegebb szürke tónusok igaz s mély érzéssel tolmácsolják a hangulat egységét.

Szinte érezzük a ránk szakadó éjszakát s hallani véljük sejtelmesen rezgő hangjait.

Egy másik terjedelmes vásznon a tizenhetedik század mulató magyarjait szemlélhetjük változatos hegyvidék keretében. Javakorabeli férfi

ITATÁS.

IVÁNYI-GRÜNWARD BÉLA FESTMÉNYEINEK GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

a sárgás napsütötte parton s a délutáni nap meleg verőfénye ömlik el alakján.

Eleven színekkel, érdekesen mozgalmalmas kép a «Czigány-tanya». Künn a város végén, a téglavetőknél tanyázik Fáraó népe. Ki ül, ki áll, ki fekszik, szóval változatos csoportban a náluk szokásos «Dolce far niente» színjátéka folyik. A meleg piros, a barnák, a táj középtónusai s a levegő kékje (felhőkkel) meleg és erőteljes összhangban biztosítják a kép művészi hatását.

A nyírfaerdő fehér törzseivel, zizegő, rezgőmozgó leveleivel, többször nyújtott tárgyat a művésznek. Barnálló boglyák a nyári naptól leperzselt mezőben, egy szélesen látott s biztos kézzel rögzített hangulat tárgyat biztosították a művésznek. A délutáni ég finom kékje s pár itt-ott jelentkező fehér felhő változatossá, művésziileg érdekessé teszik a képet.

Ugyancsak a délutáni nap melege ömlik el ragyogón a «Hegyszakadék»-on s a fent úszó fehér felhőkön. Felfogás, természeti igazság, színezet s az előadás széles biztonsága teljes összhangban, előkelő helyet biztosítanak e műnek a kiállításban.

Az örök város, Róma, hol művészünk alig egy rövid év alatt egész kis gyűjteményt festett össze, gazdagon van művészi tekintetben képviselve. Holdas hangulatok, sötétlő piniákkal, utcák, terek, a villa Borghese hatalmas fái, szobrokkal díszített csaltitjai, szintén szerencsés kezű magyarázó találtak művészünkben.

Pár nagy stílusban gondolt felhőkép a «Campagna»-ról, pastellel könnyen odavetve, méltóan sorakozik a többi mellé a gyűjteményben.

Egy afrikai utazás alkalmával Tengerben is megfordult a művész. Pár pasztell-képben örökítette meg a szingazdag, ragyogóan meleg ég alj néhány utcai motívumát.

Többféle változatban Jupiter és Io meséjét is pastell-vázlatokban mutatja be. A szürke felhővel küzködő női alak alkalmat nyújtott néhány érdekesen változatos «pose»-nak rögzítésére.

Egyik legújabb nagyobb képe «lakodalomba készülő cigányokat» mutat.

A szürkésbarna alaptónusból finom összhangban válik ki néhány alak. A kek, a zöld s a vörös szerencsésen állítva egymás mellé s a test- és arcszínek finom meleg szürkéje, a gondosan tanulmányozott félhomály keretében, egyik legsikerültebb alkotását mutatják a művésznek.

Iványi-Grünwald Béla e kiállítása jelentékeny erkölcsi sikert jelent, a kiváló művész megérdemli, hogy a közönség reális formában is éreztesse vele elismerését. K—ny Ö—n.

A HÉTRŐL.

Kiásott római város. Keszthely közelében egy rég eltemetett római városnak a romjait ásták ki a föld alól. Nagy, nevezetes helye lehetett valamikor, sok század előtt. Bizonyítják ma is a fennmaradt romok. Az utcaák szélesek s ki voltak kövezve mindenütt. A házak nagyok, tágasak s egykori tulajdonosaiknak jólétéről tesznek tanúságot. A város kiterjedése is nagy arányú. Alkalmassint jelentősebb kereskedelmi gócpont lehetett a római császárok alatt ezen a helyen, a hol egyrészt a Budáról Rómába vivő nagy országút, másrészt pedig a Pécsről Szombathely és Petronel felé vezető mellék út keresztezte egymást. Szombathelyt mondunk, mert Sabaria ott állott akkor annak mai helyén és nem említjük Bécset, mert az jelentéktelen falu volt még sokkal később Szent István idejében is, a melynek kedvéért nem volt érdemes utat építeni.

E most kiásott római városnak minden köve ma is a római nagyságot hirdeti. A római hódítónak megmaradt a keze nyoma, ebben a neki idegen tartományban egész mostanig, pedig ő alig másfélszer esztendőig volt itten úr. Na-

huszonöt éves fordulója annak a dátumnak, a melynek a napja csak most virradt föl a daliás fiatal Eitel Frigyes hercegnek. Így azután egy napon két fejedelmi pár boldogságának ünnepe ülhettek meg a loyális németek, annál nagyobb fénynyel és annál több bensőséggel, mert Vilmos császár nemcsak hatalomban, hanem népszerűségben is első embere az ő birodalmának. Sőt a népszerűsége túlterjedt az országa határain is, épen ott tévén a legnagyobb hódítást, a hol német embernek legnehezebben mérik a szimpátiát: Franciaországban. Már pedig bizonyos, hogy az ellenséges Németország ez idő szerinti uralkodója népszerűbb ember Párisban, mint a szövetséges orosz birodalom ura, a muszka czár. És ez a népszerűség egyéni népszerűség. Egy kiváló ember kiváló személyi tulajdonságainak a gyümölcse. Pedig ilyen népszerűséget szerezni egy uralkodónak talán még nehezebb mesterség, mint közönséges halandónak. Mert egy uralkodót sok fal vesz körül és egy uralkodó lelkeinek sok falat kell átfütnie, hogy a melege odakünt is szeretsugározhassék. De tűz az Imperator Rex lelkében, a Gondviselés kegyelméből van bőségesen elég. Bizonyos, hogy a legnagyobb temperamentumok egyike

VADÁSZKALAND. — Garay Ákos rajza.

gyobb dolog ez, mint a minőnek első tekintetre látszik. Ha nekünk magyaroknak el kellene egyszer hagynunk ezt a földet, melyet lakunk, vagy kipusztulna valaha nemzetünk, vajjon minő művek maradnának mi utánunk, melyek ezernyolcszáz esztendővel később is a mi dicőségünket és hírünket zengenek? Bizony jel is alig maradna utánunk. Pedig mi idehaza vagyunk itt s ezer esztendő óta van itt a hazánk. És azzal sem vigasztalhatjuk magunkat, hogy mi a köből faragott épületek helyett élő intézményekben adunk hatalmunkról bizonyosságot. Hány faluja, hány vidéke van ennek az országnak ma is, a hol semmi sem figyelmezteti az utast arra, hogy magyar földön tartózkodik? Legföljeb btalan egy ócska pléh tábla, a melyen ki van írva, hogy a házban «magyar királyi dohány» kapható.

Bizony érdemes eltűnődni ezeken a tényeken.

A berlini kettős lakodalom. A németek most megint büszke vidámsággal mutatnak rá az ő császárukra, a ki mindig tud olyat produkálni, a mit más emberfia nem tud. Ime most is megmutatta, hogy van még mindig olyan legény, mint a tulajdon fia. Még pedig nem is a legidősebb, hanem a fiatalabbik fia. Utolérte a fia lakodalomát. Egy napon volt a menyegzőjük. Az igaz, hogy a császáré csak ezüstlakodalom volt,

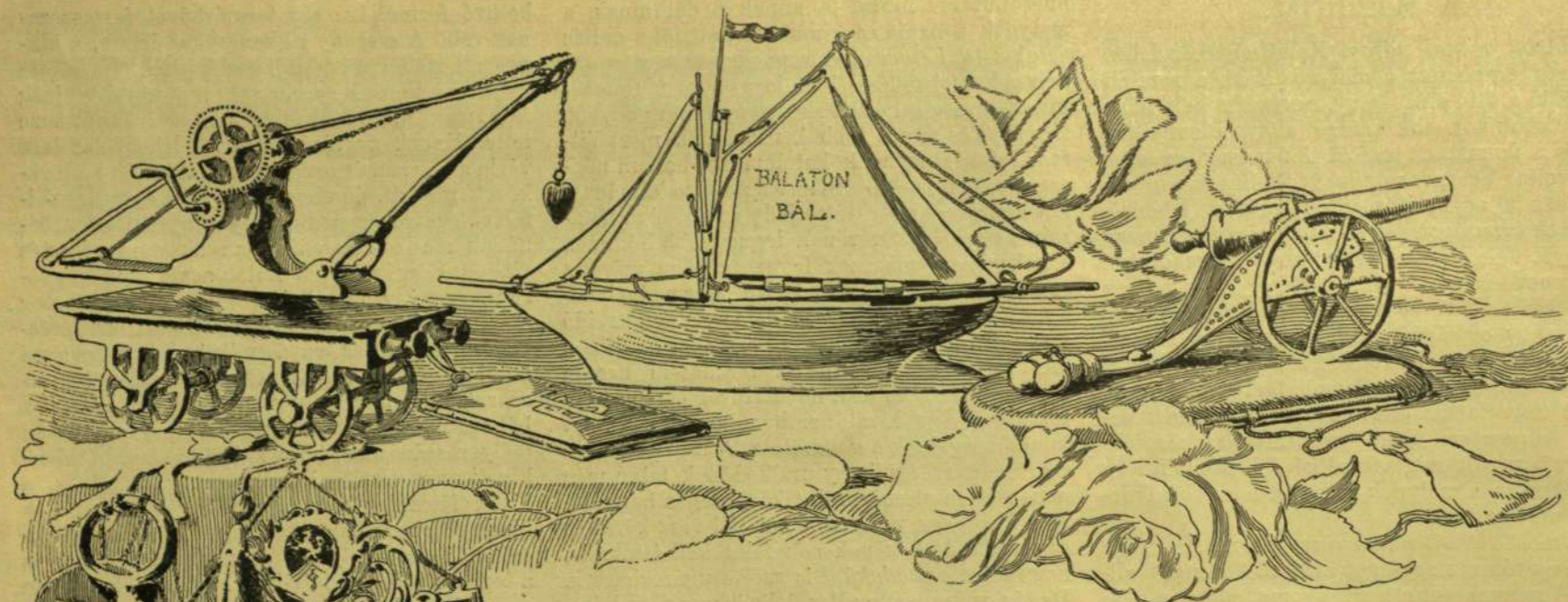
került vele trónra; a fogékonyságnak olyan hatalmas tömege, a mely szinte el se fér a hatás egy ágának kereteiben és érvényesülni törekszik minden hozzáférhető területen. És mely terület nem hozzáférhető egy császárnak? Vilmos császár új stílusát teremtette meg az uralkodásnak, e mellett volt költő, festő, zeneszerző, dirigens, műkritikus és a legnagyobb szeretettel szónok, de olyan, a ki a beszéd mellett ráér és tud cselekedni is. Az agilitásnak mindig olyan fiatalágában állt a világ előtt, hogy szinte meglepő, mikor kiderül, hogy már jubilansa a boldogságnak. De az életét nagyon bölcsen rendezte be ez az uralkodó. Úgy telnek fölötté az évek, hogy temérdek más munkájától nem érá megöregedni. Ez az egy, a mire magának nem hagyott időt.

A rikkancok. Abban a nagy küzdelemben, a mely most folyik a politika világában, a szurok már megcsillantak, de ennél több még nem történt s hiszszük, a jó Isten segédelmével nem is fog történni. De ha golyó nem süvített is, áldozatok, a kik leterítették, már vannak. Nem is a legelső sorból, hanem a legutolsóból. Azok közül, a kik a harcban nem vettek nagyobb részt és nem vettek tudatosabb részt, mint például az ólom, a melyből a betűt öntik és a melyből csak a véletlenség dolga, hogy

betűvé formálják vagy termékötvet forraszsza-nak vele. A szegény rikkancokat értjük, a kiknek a kezéből a héten kormányrendelet ütötte ki az ujságot. Igaz, hogy ez a kiűtött ujság fegyver volt, de fegyverre nem a rikkancs keze tette. Ennek az ujság, a mivel lihegve szaladt végig az utcán és zengő torokkal kínált a sarok-kövek mellett, darabonként egy fillért vagy fél-fillért, egészében pedig kenyeret jelentett. A bónának mankót, a világtalannak a megélhetés világát. Szegény gyámoltalan asszonynak a gyereke, szegény meztelbős gyerekek a beteg apja, anyja kenyeret is. A mi e fájdalom intezkedésben politika, az a politikusok dolga; mi a dolog emberi részét nézzük és a szívünk elszorul. Ebben a csapásban már van valami a háborúk megpróbáltatásaiból, a melyek olyan mélyen szántanak, hogy kiderül: ime, mindenkinek van veszteni valója, még annak is, a kinek látszólag semmije sincs. A rikkancsok bizonyára nem tartoztak az utca életének legelőkelőbb csoportjába; de a kenyérből sem az a legbecesebb, a melyik a legfehérebb, hanem a melyik a legnagyobb éhséget csillapítja. És ebből a kenyérből zuhant most az örvénybe egy igen nagy darab és sok száz szegény ember néz

utána sápadt arccal, könnyes szemmel, kétségbeesett tekintettel.

Csigát pergető gyermekek. Mikszáth Kálmán a minap egy kedves apróságot irt a «Vasárnapi Ujság»-ban arról, hogy mikép lehet az utcai életéről megállapítani, hogy hány óra van. Az utcai élet valójában nemcsak óramutató, hanem kalendárium is. Megmutatja az évszakokat, sőt a hónapokat is, még pedig nemcsak a ruházatban, melyet a járókelők viselnek, hanem különösen a játékokon, a melyeket a gyermekek úznak. Csodálatos az, hogy a gyermekek, a nélkül, hogy valaki őket erre kioktatná, bizonyos időszakban csak bizonyos játékok iránt érdeklődnek. Télen és tél végén a bűgő csigát pergetik. Mikor a kora tavasz beköszönt, akkor a golyózásnak adnak előnyt. Később a piczkézés járja, a labdázás pedig még később jön náluk divatba. Ellenben gombolni ősszel szoktak. És sohase fordítják meg az egymásutánt. Nyáron például sohase látni — vagy csak elvéve — csigát pergető gyermeket. A gyermekek bizonynyal nem beszélnek össze erre nézve. S ha össze beszélnek is bizonyos helyen, nem lehetne megérteni, hogy pl. a debreczeni gyermek miért játszik ugyanazon játékot egy bizonyos időben a kajsás-szent-péteri gyermekkel. S mi okozza mégis ezt az egyidejűséget? Ezt talán csak az

TÁNCZRENDEK. — Csorna Károly rajza.

rendjét nem érinti sem ex-lex, sem obstrukció; ő az adót és a katonait megkapja mindig, a kezek betöltődnek a legszebb széppel, a magyar nők szépségének diadalmos virulásával. Ebben az alkotmányos kormányzatban nincsen elnapolás, — noha *üléstről* szó se lehet — legföllebb a záró-órát napolja el a ragyogó szemek tüzen fölgyladt lelkek kedve kivilágos kivrattig. A választás pedig épenséggel nem tilos, csak nagyon, de szörnyű nagyon nehéz.

Hogy milyen nagyon nehéz, arról verejtékes homlokkal tehetünk tanúságot mi, a kik arra vállalkoztunk, hogy egy *farsangi beszámolóval* diszitsuk föl a lapunkat képekben. Az idei bálók szépeinek arcképeiben. És belefogván a munkába, hamarosan eszünkbe kellett hogy jusson egy francia újságíró följegyzése, a ki a mi fővárosunkban tartott nemzetközi sajtókongresszuson itt járt és beszámolván a tapasztalatairól, ezt írta a lapjában:

— Mindent megtaláltam Budapesten, a mit egy eleven, szép és virulással teljes világváros mutathat; csak egyet nem találtam: csunya nőt.

Egy csomó drámairól nagyon haragszik Shakespeare, mert «elírta előlük a legjobb darabokat». Ilyen joga mi is haragudhatnánk erre a párisi kollegánkra: ez is elírta előlünk ezt az igazságot. Válogatni próbálván a beszámolóba kerülő arcképek között, találtunk mindenfélét, csak olyat nem, a melynek teljes joga ne lett volna rá, hogy helye legyen a legszebbek galériájában. De mert ha minden ilyen jog érvényesülne, a *Vasárnapi Ujság* e számának néhány kötetnyi terjedelemben kellene megjelennie, e kérdésben lemondunk a jog uralmáról és alkalmazkodva a viszonyokhoz, zárt helyen tartottuk meg a beszámolót, annyi közönséggel, a mennyi befért. A válogatásról is bátran lemondhattunk. Szébb társaságot esztendői latolgatással se válogathattunk volna össze és viszont, ha módunkban lett volna még tiszter ennyi szép asszony, szép leány arcképét kiadni, a társaság akkor is ilyen gyönyörű maradt volna.

Abban a kedves tudatban adjuk ezt a képes farsangi beszámolót a közönségnek, hogy örömet szerzünk vele neki és bizonyára nincs az a szigorú teljhatalmú biztos, a kinek lelke lenne egy ilyen beszámolót betiltani.

SÁRKÁNYOK A METEOROLOGIA SZOLGÁLATÁBAN.

Hatalmasan fellendült a meteorologia újában, attól az időponttól kezdve, mióta egyes államok obszervatóriumai léghajók és sárkányok segítségével a magas levegő-rétegek viszonyainak kutatását tűzték ki maguknak feladatul. E célra kezdetben embert vivő léggömböket, utóbb pedig kicsiny, gummból készült, hidrogéngázzal töltött és önjelző meteorologiai műszerekkel ellátott u. n. «ballon sonde»-okat használtak.

Ez a rendszer felette költséges volt, a meny-

nyiben a 3000—5000 köbméter tartalmú és a legfinomabb selyemből készült embert vivő ballonok beszerzése, nemkülömben a megtöltéshez szükséges óriás mennyiségű világító gáz rendkívül megdrágítja a kísérletezéseket. A «ballon sonde»-ok pedig teljes műszer felszereléssel számos esetben vagy elvesztek nyomatlanul, vagy a leszállásnál annyira megrongálódtak, hogy azokat többé használni nem lehetett.

Ezért az amerikai meteorologusok a jóval olcsóbb sárkány feleresztéseket hozták be.

A legelső ily fajta sárkányt 1884. évben Douglas Archibald szerkesztette meg s Boston mellett lenzsinóron eresztette fel. Sárkánya azonban 670 méternél magasabbra nem emelkedett. Douglas eszméje tudományos körökben mindinkább nagyobb tért hódított és technikusok fizikusokkal vállalva, újabb és praktikusabb alaku sárkányok megszerkesztésén fáradoztak.

Eddy, Hargrave, Samson, Nickel, Lilienthal és mások egész tudásukkal szolgálták a sárkány felszállások ügyes-bajos technikáját. Rövid néhány év múlva a legkülömböző alakú és nagyságú sárkányok szeltek át magas régiókban a levegő oceánjait, amde a felszállásoknak egy igen kényes pontja még mindig megoldatlan maradt t. i. a huzal anyagának mineműsége.

1896-ig a feleresztéshez erős minőségű lenzsinórt használtak, mely azonban erősebb szélrohamok alkalmával gyakran elszakadt s a műszerekkel felszerelt sárkány örült sebességgel zuhant a földre, nem egy ízben érzékeny károkat okozva épületekben és emberekben. A zsinór sulya már 1—2000 méter hosszban oly tetemes volt, hogy szinte ki volt zárva annak lehetősége, hogy a sárkányok valaha 2000 méternél magasabbra szálljanak. Ez időtől a lenzsinórt egy körülbelül 0.8 milliméter vastagságú zongora acélhúrral helyettesítették, melynek 1 kilométer hosszában 3—4 kilogramm közt ingadozik a sulya.

Kiváló előnyöknek bizonyult a kísérletezések-nél, hogy a kézi erővel hajtott motollát, melynek segítségével a huzalt le és felszavarták, előbb gőz, utóbb villamosággal hajtott óramű szerkezettel helyettesítették. Míg ugyanis az előbbinél másodpercenként csak 3—4 méter huzalt csavarhattak a motollára, az utóbbiaknál ugyanannyi idő alatt annak 4-szeresét.

A sárkány-kísérletek néhány évig az amerikai Egyesült-Államok területére szorítottak, csak miután a «Weather Bureau» meteorologiai intézmény Marvin tanár vezetésével alatt már mintegy 17 sárkány állomást szervezett, honosított meg azoknak gyakorlati alkalmazása nálunk is.

Kontinensünkön az ily irányú kísérletezéseket dr. Hergesell vezetésével a strassburgi léghajós egyesület kezdeményezte, ezeket Franciaországban csakhamar Teisserenc de Bort, Németországban pedig a porosz meteorologiai intézet áeronautikus obszervatóriuma követték. Ezen utóbbi intézet a múlt év őszén Berlin-től mintegy 75 km. távolságban Lindenberg-ben egy áeronautikus obszervatóriumot építtetett, melynek sárkányfeleresztő pavillonját mellékel-

képünk mutatja be, midőn egy önjelző műszerekkel felszerelt sárkány utra készen áll.

Az erre berendezett obszervatóriumokban naponként 1—2 felszállást rendeznek. A sárkányok igen gyenge szél mellett 2—3000 méter magasságig emelkednek, hol azután órákon át vesztgelnek.

Lindenberg-ben 1905 november 25-én hat sárkányból összeállított csoport 6430 méterig emelkedett, a légnyomás itt 330 milliméter, a hőmérséklet 25 Celsius fok hideg volt, míg lent az obszervatórium körül a hőmérő higanya 4.9 Celsius fok meleget mutatott.

Az eddigi felszállásoknak köszönhetjük, az eddigi kétségbe vont ellenpaszszátoknak létezéséről meggyőződünk.

Rendkívüli érdeklődést tanúsít a sárkány kísérletezések iránt a monakói herceg, a ki az elmúlt esztendőben az afrikai partok mentén saját hajóját bocsájtotta Teisserenc de Bort rendelkezésére, ez év folyamán pedig az azori szigetek melléknél fog a hajóról számos felszállást eszközölhetni.

A württembergi kormány Zeppelin gróf előterjesztésére a Bodén tava mentén még folyó évben egy modern berendezésű sárkány megfigyelő-állomást létesített. Minden jel oda mutat, hogy a modern meteorologia mint a légkör fizikája, megfigyeléseinek és tanulmányainak színhelyét már a közel jövőben a magasabb légrégiókba fogja áttenni.

Raum Oszkár.

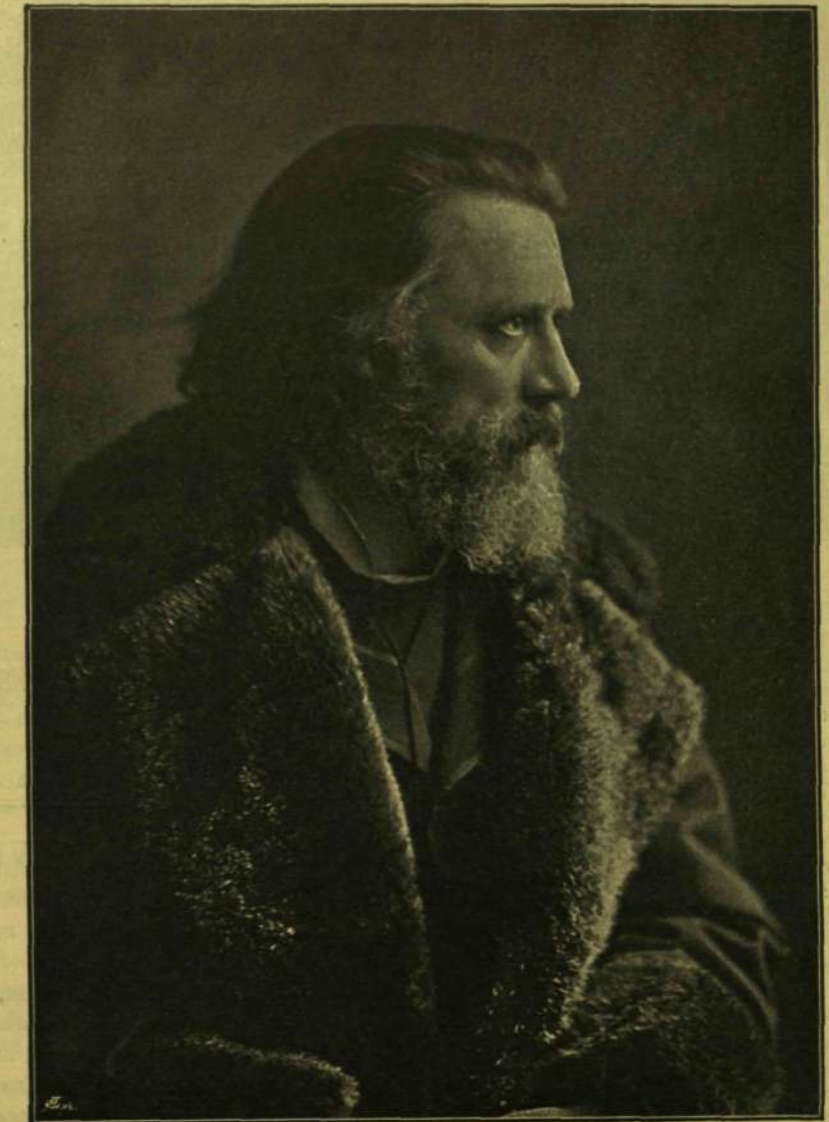
ZICHY MIHÁLY.

1827—1906.

Minden előzmény nélkül, betegség vagy szenvedés előkészítő híre nélkül sujt le a legnagyobb magyar művészek egyikének halálhíre. Zichy Mihály, az orosz czárok világhírű festő-krónikása, a magyar szabadsághágyó hatalmas erejű illusztrátora Pétervárott, a hol állandóan élt, márczius 1-én hirtelen meghalt.

Minden magyar emberre gyaszt hoz ez az elmulás. Hisz alig van magyar ház, a melynek falát ne ékesítené Zichy Mihálynak valamelyik képe, vagy a melynek asztalán a könyvek között ne foglaltatnék legalább egy a Zichy Mihály rajzaival. Képeletének csodagazdag forrásából alakba öntve, képbe formálva kerültek ki a magyar költészet remekei, vagy lelkesítő erővel ábrázolódtak meg a magyar történelem, s kivált a szabadságharc eszméi. Ki ne ismerné rajzait Petőfi hazafias költeményeire, illusztrációit Madách «Az ember tragédiájához», Arany János balladáit, melyeknek szövegét is maga rajzolta bele szerető művészkézzele a képeibe. És ki ne ismerné rajzait az aradi vértanúk albumában, s azt a szinmagyar lelket, a mely a megbilincselts és mégis a szabadság reményében égő Hungária jelenetéből kisugárzik. Már magában ezek az alkotásai elegendők lennének arra, hogy halhatatlanná tegyék a mesterük nevét.

De Zichy Mihály még egyebet is alkotott: illusztrátora lett a czárok udvari életének, hol komoly festőművész, a ki az ünnepi események képrónikása, hol élesszemű, ritka ötletességű és virtuóz rajzu karrikaturista, az udvari felszeregeknek valóságos rajzoló Juvenálisa; illusztrátora a költészet nagy világszemléinek s önjelző Götthe, Byron és Lermontov költészetére nyert képből életet. Hosszú életét át, mely alatt gyermekkorán kívül csak egyszer látta viszont Magyarországot a hatvanas években, lelke nyugtalanul kereste a nagy és szép feladatokat. Ezzel akarta elalattani lelkét, a mely kinosan érezte mindenkor helyzetének képtelen voltát. Magyarországon nem tudott megfészkelni. Rajongó magyar létere kénytelen volt idegenben élni, szabadsághágyó független lelkületével a czároknak igaz hogy búsas kenyerét enni. Panaszkodott is nem egyszer szóban és levélben, hogy szeszélyes sorsa elzárta őt hazájától. S bár

ZICHY MIHÁLY.

nyíltan nem vallotta be, lelkén mégis sebet ejtett az, hogy őt, a jelesek egyik legjelesebbikét hazája nem tudta méltó módon visszahívni. Évtizedek során megüresedtek itt állások, nagy művészeknek valók, nagy művészeket kívánók; felvetődött a magyar művészet megteremtésének kérdése, a melyben egy Zichy Mihály közremunkálása mérhetetlen haszonnal járt volna. A míg Zichy jöhetett volna, nem hívták, mikor pedig újabban hívták, az elaggott művész már nem cserélhetett hazát. Beteg volt, bőlelél, erős lelke tudta a vég közeledtét.

Kivételes nagyságú egyénisége számára talán nem volt váratlan a halál, de a magyar művészetnek méltatlan vesztesége ennek a nagy gondolkodó embernek és művészeknek az elmulása. Jelentőségét egész mivoltában méltatni, élete munkáját méltóképen bemutatni nem enged a kései idő: a halálhír lapunk zártakor érkezett, elodárván krónikás kötelességünk teljesítését a jövő számára. Mert elegendőképp nem lehet méltatni Zichy Mihályt, a ki a «külföldi magyarjai» között példátlan példát adott egész életével: idegenbe szakadva is, mint valami üstökös, újra meg újra visszatért lelkében hazájához, hogy itt hintse el azt a dicsőséges fényt, a melylyel idegenben elárasztották.

«A NAGY-IDAÍ CZIGÁNYOK.»

A Magyar kir. Opera újdonsága 1906 február 24-ikén.

Ez a cím Arany János «fura hős-költeményét» juttatja az embernek eszébe; csak hogy ennek józól gúnynyal írott versei tragikomikus kalandról, itt-tanál álmódott hőstettekről szólnak, a dalmi cím-lapján elbelen ezt olvashatni: «Regényes opera». A háromfelvonásos opera szövegköltője, Várady Sándor — operánk érdemes bariton éneke, több dalműszöveg fordítója — mindössze néhány cigány nevéte Aranytól.

Az opera cselekményének fő mozgatóját, hőstét a szövegköltő nem is cigánynak tette meg, hanem a barna vándorfaj közé cseppent magyarnak. Laborcot pólyásgyermek-korában egy keselyű elragadta, egy ügyes cigány a rabló madarat lelőtte s az apátlan-anjátlan gyermek a cigánytáborban nőtt érett ifjává. Laborcz okosabb fő, szilárdabb jellem, messzebb is lát, mint a csakis a jelennek élő cigány. Ezért rázza fel a tétlen Csóri-hadát: hadd legyen egy új Czigányország, s ennek első fézke a nagy-idaí vár! A dicső eszme azonban nem indítja meg a cigányokat, s csak akkor kapnak kedvet az egész katonasárhoz, mikor Laborcz a teli pinczéssel és kamrákkal kecsgetti őket.

Erdel tanyázásukat a várral cserélik fel a cigányok; itt a szövegíró költötte többi alaknak is alkalmat nyílik a cselekvésre. A ragyogó szépségű, de rozslékű Héla — a vajda leánya — merő hit-ségből meghallgatja a hadvezérre emelkedett Laborcz szerelmi vallomását, de kárörömmel vissza is utasítja; sőt gúnyol, majd bántalmaz egy cigány-leányt, Csillát, a ki meg Laborczért ég titkon. Héla kezei közül Báránd menti ki a leányt, szerelmet is vall neki; más dolga nincs a darabban, de kettősük ugyszólván a legszebb éneke az új dalműnek.

Az utolsó felvonás első színhelye a vár díszterme: a cigányok fényesen — de nevetető izléstelenséggel — kiöltözve örülnek uri jólétüknek, folyik a multság, a bor, a tánc... Észe sem veszik, a miről a berohanó Csizmaz mond hírt; az ellenség megindult a vár ellen, ágyuzni is kezdett (Báránd elesett), Laborcz nagyszerűen visszaverte a támadást. A diadalmasan érkező Laborcot Csóri vajda a leánya kezevel ajándékozta meg: de Laborcz visszautasítja:

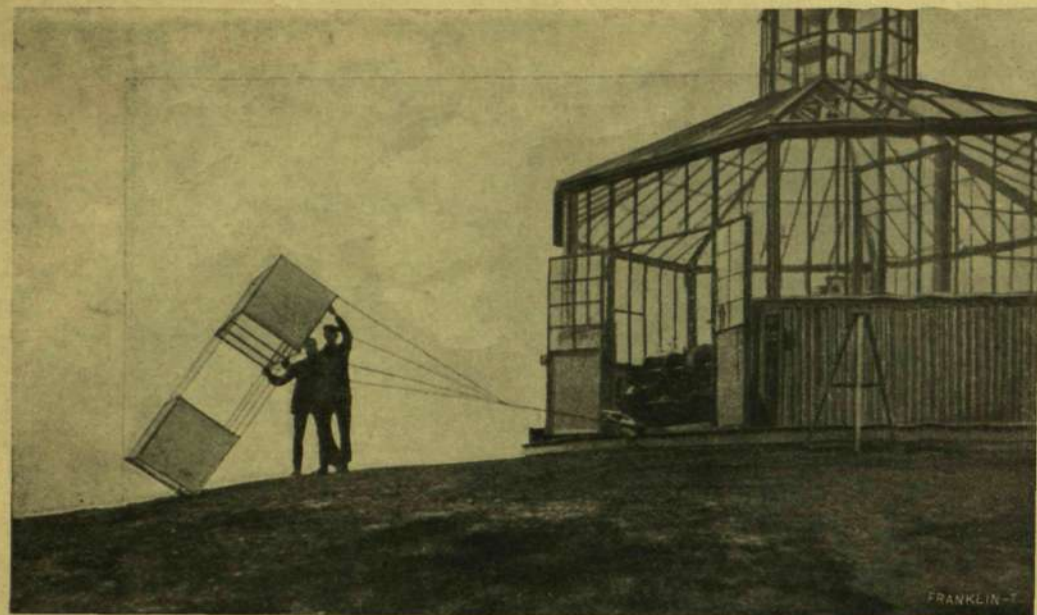
Jutalomnak tulságosan nemes,
Reá egy hőstett még nem érdemes!

De hamar színt vall: szerelme már gyűlöletre vált, s kimondja Héla:

... megvetem gögös, rossz szívéért!

Általános elképzelés: Héla fénygetőzve elrohan, Csóri ki akarja Laborcot dobni, persze senki sem mer hozzá nyulni, — verekedést főd el a lehulló függöny.

A nagy kavardást festő zene lassanként csendesebbé válik, mire újra az erdőn látjuk a néhány sátorral cigányt; enlegetik, hogy a várba férközött ellenség ebrúdon ugriatja ki őket. Csóri azon panaszkodik, hogy az volt minden baj oka, hogy

SÁRKÁNY-FELERESZTŐ PAVILLON LINDENBERGBEN BERLIN MELLETT.

elfogyott a puskaporuk. Egy elkéseredett cigány azonban megmondja a vajdának, hogy tulajdon leánya volt az, a ki az ellenséget bevezette a várba. Elszörnyed mindenki a retentő vádra, de Héla nem állja bevallani: ő árulta el népét, csak azért, hogy Laborcz is bukják... Ekkora gonoszságért Laborcz halálos tőrurással fizet. Az apai fájdalommal nem bíró vajda kiátkozza őt a cigányságból; Laborcz megtörtén távozik — a szerelmes Csilla hozzáfut: «En veled megyek!»

Kár, hogy Várady — a kinek ez első önálló színpadi műve — hosszasan, terjedősen írta meg e szöveget, s akárhány drámai mozzanatot elmulasztott. A szövegnek azonban nagy erénye a következetes, biztos jellemzés, s a találó, jóízű humor.

Zene dolgában, nem habozunk kimondani, «A nagy-idai cigányok» nem sokkal áll a legjelesebb modern operák mögött. Jelleme, stílje (természetesen) egészen más, mint például a közkedvelt «Carmen»-é (ez is cigány-opera), de értéke csak kevésbé kisebb. Rékai Nándor, az új opera zeneköltője, 36 éves ember, ezt az első dalművét csak mostanában írta, de máris annyi a tudása, mintha féltucat operáját adták volna. Teremtő képzelete gazdag; zenei gondolatai jellemzettek. Nem egatverdeső, titáni motívumok ugyan, de hiszen a darab hősei sem titánok vagy istenek. Dallamai és hangszínei a zeneköltő mélyen érző lelkéből fakadtak, megírásukban — szerkesztés, polifonia, hangszerek megválogatása dolgában — Rékai igazi művész, a legnemesebb izlés és teljes tudás vezérelte. És nagy dicsérettel tartozunk neki zenéjének újszerű magyar stíljéért. Rékai úttörő munkát végzett, utat mutatott, hogy kövessék. A zeneszerzés az egész világon az utóbbi félszázad alatt rendkívüli virágzásra jutott, az operaköltés főleg Wagner Rikárd nyomán; nem természetes-e és dicséretes, ha az egész világ által eltanult előnyöket: a kifejezés igazságát, az ezernyi finomságot, főleg a tudatosságot és az érzés mélyítését, magyar zeneszerzőink is valahára megszerzik maguknak? Rékai is tanult az újkori zeneköltőtől, természetesen Wagnertől is, (valaha a remek bayreuthi zenekarnak is mélyhegedűse volt,) de szó sem lehet arról, hogy szolgálai utánzóvá fajult volna. Nála, mint minden modern zeneköltőnél, a folyton zengő zenekar előkelő izlésű dallamai a jelenetnek s az épen énekelt mondatoknak hangulatát fejezik ki, ezalatt pedig a szereplő énekesek természetes hanglettel és hangsúlyozással, s a hol kell, megfelelő szünettel, mindig a hosszabb vagy rövidebb szótagok kellő időtartamával éneklők komoly vagy humoros mondandóikat. Persze így a legtrikább eset az, hogy az énekes ugyanazt a dalmot vagy dallamrészletet énekelje, a mely épen a hangszerkarban zeng; az ő szótagolása, frazeálása más természetű, mint a szabadabb fantáziával szárnyaló zenekari szólamoké. De az operálatogatók többnyire művelt zenészek, a kik egyszerre sokfelét is tudnak tisztán kihallani és élvezni; s ha valaki első hallásra talán csak félig bírta élvezni a magas művészetét: másodsorra és azon túl bizonyosan teljes élvezetet talál benne. De a hatalmas, szép karénekek, a III. felvonás nagy táncjelenetének tüzes zenéje (székely csürdögölő) és Csímaz népies hangú hírmondása még a zenéhez legkevésbé értéket is meghódítják.

Az előadással a jeles fiatal zeneköltő meg lehetett elégedve, Csóri vajdának nemcsak kómikuma volt jó kézben a kissé gyenge hangú Hegedűs Ferencz-nél, hanem, a darab végén, lesújtó apai fájdalma is. Takáts Mihály (Laborcz) nemes férfiaságát, egész művészetét dicsérni fölösleges. Arányi Dezső (Bárd), tudjuk, született lírai szerelmes. Gábor József (Csímaz) még kis szerepével is nyílt színen

érdemelt ki tapsot. Vágóné Krammer Riza (Héla) tökéletes fejedelmi lány volt; Kaczer Margit (Csilla) és Várady Margit (anya: Rika) jól beilleszkedtek az egészében nagyon sikerült együttesbe.

Kereszty István.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A képirás újabb irányai. A modern festőművészet és a nagyközönség még mindig meglehetősen széles úr választja el egymástól. Még miveltebb és érdeklődő emberek is értetlenül állanak meg egy-egy modern kép előtt, nem bírják felfogni szépségeit, még kevésbé észrevenni a természettel való szoros kapcsolatát. Ennek az úrnak betöltésén a sajtóban már régóta s nagy hatással dolgozik Lyka Károly. Most új könyvében arra vállalkozik, hogy történetileg magyarázza meg a laikus érdeklődőknek, micsoda kezdetekből fejlődött ki s milyen

uton jutott a közelmúlt festészete odáig, a hol most van, mik azok a jellemző tulajdonságok, melyek a XIX. század festését a múlttól elválasztják s mennyiben jelent ez az új művészet a fejlődésben haladást. Ilyen könyvre szükségünk volt, az bizonyos s igen hasznos dolgot cselekedett a Kisfaludy-társaság, mikor egy pályázatával alkalmat adott Lykának munkája megírására s törekvését pályadíjjal és elismerésével támogatta. Nagyon világosan, tárgyyszerűen ismert meg e könyv mindazt, a mit a modern művészet megértésére tudni kell; nem elméleti fejtegetéseket ad, hanem úgyszólván a műhelyből, a festő művészetéből fejt ki mondani valót. Bevezetésül a múlt század akademikus művészetét jellemzi röviden, kissé tendenciózus szatírával s aztán a nagy kezdeményezőket jellemzi, a kik úgyszólván újra fölfedezték a természetet s helyre igyekeztek állítani közte és a festészet közt azt a szoros kapcsolatot, melyet az akadémiai művészet megláztott. Courbetből s a barbizoni festőkből indul ki ez a naturalista irány, naturalizmusa teljessé válik Bastien Lepageban, tetőpontját éri Manet és társai művészetében, aztán az impresszionistákkal lassan átmegy az idealizmusba s a stilizálásba. Lyka nem akarta a XIX. század művészetének történetét megírni, csak azt vette fel belőle, a mi ezéja — a modern irányok fejlődésének feltüntetése és igazolása — érdekében szükséges. Ezt azonban oly benső elmélyedéssel, annyi szeretettel s oly meggyőző érveléssel fejtegeti, hogy akárki olvassa is a könyvet, nem zárkozhatik el hatásától. A nagy közönségnek szól, ezért lehetőleg röviden, egyszerűen és közérthetően igyekezik írni s valóban nincsen mívelt ember, a ki folytonos érdeklődéssel ne követhetné magyarázatait. Tárgyilagosan ír, de nem tud tárgyilagosan maradni tárgyával szemben: lelkesedése a szóban forgó művészek és művészet iránt meleggé és közvetlenné teszi stíljét a nélkül, hogy zavaró polemiákba vagy szónoki floskulusokba sodorná. A művészeket nagy köszönetre kötelezte le Lyka, hogy törekvéseiket ily szerencsés formában igyekezik népszerűsíteni, de lekötölte a laikusokat is fáradásával, hogy új művészi élvezetek

JELENET A «NAGYIDAI CZIGÁNYOK» CZIMŰ ÚJ OPERÁBÓL.

CSIGÁT PERGETŐ GYEREKEK.

forrását nyissa meg számukra. Művészeti irodalmunkban nem ismerünk ennél hasznosabb könyvet; bizonyára meglesz a maga hatása művészi kultúránk emelkedésében.

Asszonyok. Fehér Judit tíz novellájának, a melyeket most könyvben kiadott, van más közönségük is, mint a cím, a mely alatt őket az írójuk össze foglalta. A Fehér Judit novelláinak megvan a maguk sajátos világlátása, a mely a megállapodott fölfogás és a határozott egyéniség fényéből esik az alakokra és ezek tevésére. Ez egyéniség és a fölfogás karakterét leghívebben rajzolja az író maga, mikor a kötete egy kiválóan jellemzetes darabjában, az Aranyfűstös csipke című rajzban ezt írja: — «Az ember nyugodtan meghalhat, miután leélt hat évet. Minden nagy érzést megsejtett ekkorára, melyet az embernek az életben érezni adatott. Nem mulaszt el semmit, a ki meghal az élet hajnalán, csak a szenvedéseket, a kiábrándulást. — Ez a Fehér Judit filozófiája; a kiábrándultság, a mely szinte megrendítő a maga teljességében. Olyan tökéletes ez a kiábrándultság, hogy már lyrája sincs, ennek

a szónak a szélesebb értelmében, mert ez a fölfogás a megnyilatkozásában azt se kiméli, a ki vallja. Ez egyéniségnek a természetéből következik, hogy erősebb a megfigyelésben, mint a képzeletben, a melynek szárnyát köti és repülésének határát szabja az írónak a maga elfogadott igazságához való erős ragaszkodása. De a mit e terület határain belül hinni és hirdetni hajlandó, azt érdekessé teszi nemcsak a fölfogás egyéni verete, hanem ez egyéniség sok becses írói tulajdonsága is. Ezek között a legértékesebbek megkonstruáló képessége, a mely az egész kerekességét adja meg minden dolgozatának és az előadásnak nem közönséges készsége, a nyelv ereje, szinessége és jó magyarsága. Az egész könyv olyan író munkája, a kivel érdemes megismerkedni és a kinek a munkásságát érdemes számon tartani.

A sasfőök. Rostand sokat emlegetett drámáját Napoleon fiáról, a reichstadi hercegről fölvetve műsorába a Nemzeti Színház, de — miért, miért nem? — előadásra máig sem került. Sarah Bernhardt egyik budapesti vendégjátékán eljátszotta ezt az egyenesen számára irt szerepet, nagy érdeklődés közben, — magyar színpadra azonban még nem

GYEREKJÁTÉK-ÁRUS.

került. Most szélesebb körben is megismerkedhet vele a közönség, mert magyar fordítása megjelent a Magyar Könyvtár-ban. A fordítás Arányi Emil kitünő munkája, melyben megvannak mindazok a jelességek, melyek Arányi műfordításait költői pályájának legkiválóbb termékei közé emelik: a nyelv előkelő eleganciája, az elmes fordulatok és pathetikus tirádák egyaránt hatásos kifejezése, csillogó technikai művészet. Tapasztaltuk, hogy annak a hatásnak, melyet Rostand Cyranoja a színházi közönségre tett, jókora része Arányi fordításának érdeme s bizonyosra kell vennünk, hogy hasonló erős támasza volna a magyar fordító a francia költőnek s az előadó művészeknek a «Sasfőök»-ban is, mert a fordítás jelességei olvasás közben is teljesen érvényesülnek.

Ányos Párlól, a XVIII. század kedves és becses munkásságú magyar költőjéről derék kis tanulmányt adott ki Kelemen Béla. A legjobb források nyomán összeállítja, részben önállóan is megállapítja Ányos életét, aztán költészetét fejtegeti. Szereti és érti íróját, ezért tanulmányában van melegség és élet is. Alapos képzettségű, élénk irodalmi érzékű író munkája a kis füzet, szerzője eddigi munkáihoz, melyekből nevét igen kedvezően ismerjük, újabb érdemmel járul.

PIHENŐ. — Balogh Besző fényképe.

Uj könyvek. Asszonyok. Fehér Judit novellás-könyve. Singer és Wolfner kiadása. Ára 3 korona.

Budapesten. — Dráskóczy FARKAS Géza nyug. királyi kuriai bíró, 58 éves korában Budapesten.

EGYVELEG.

* Béli szépségek. Mai számunk képei közt az olvasó beszámolót talál az idei farsangi sasonról.

* A legtöbb piros hátu ember Spanyolországban található. A Sierra Morena hegység alján minden 13-ik ember púpos hátu.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: ANTAL DÁNIEL kereskedelmi tanácsos, 74 éves korában Szatmárról.

Beöltöi BUDAY IMRÉNE szül. rogaticzai Miskolczy Amália 45 éves korában Szinváralján.

Szerkesztői üzenetek.

Jászapát. Nem a közönségtől, hanem a játékszin középső bejárójától. Tehát épen megfordítva, mint a nézőtér.

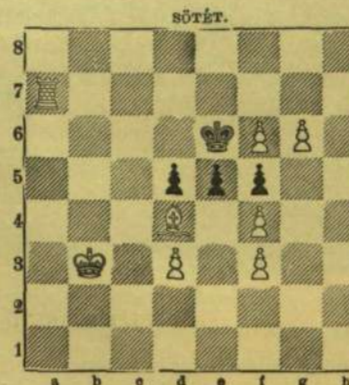
Vége már a dalnak. Edit stb. Kissé kezdetlegesen vannak írva s különben sincs bennük elég erős érzés arra, hogy nagyobb hatást tehesse.

Költemények (I-IV). Az utolsó két versben van valami belső melegség, amely forr, de nem tud teljes erejében kitörni.

SAKKJÁTÉK.

2473. számú feladvány. Höeg N.-tól, Kopenhága.

(A norvég sakk szövetség versenyén dícséretet nyert.)

Világos indul és a harmadik lépésre adott ad.

KÉPTALÁNY.

A 6-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Az igazi boldogság a megelégedés, melynek mi sem kevés.

Feloldó szerkesztő: Hoitsy Pál.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5. Kiadóhivatal Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Nyers Bast-selyem. 9-90 ftól 43-35 ftig teljes ruhához való szövet. Bérmentve és már elvámoltva a házhoz küldve.

BELICZAY BÉLA. mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő. Budapest, VII., Csányi-utca 3.

GERMANDRÉE. PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN. Francia szabadalom. A szepség tilka, ideális fiatal feltételül tartós, egészséges és diszkrét.

Ha őszül a haja ne használjon mást, mint a „STELLA“-HAJVIZET, mert ez nem hajfát, de oly vegyi összetételű szer, mely a haj eredeti színt adja vissza.

KODAK. Tossák kérti Kodak-njodonságok jegyzékét. Valamennyi árszámánál.

Salvator. Természetes vasmentes Lithion-forrás kitűnő hatású. vese-, hólyag-, rheuma- és köszvénybántalmaknál.

Vértess-élet. Dósborszesz. Minden házbán*szükséges.

Sachsen-Altenburg. Technikum Altenburg. Utó építés és elektrotechnika, papírteljes. Automobiltechnika.

WACHTL ES TARSA. BUDAPEST IV., Eskü-út 6. sz. (Clotild-palota). Ajánlja újsan felszerelt raktárát fényképezési készletek és hozzávaló cikkekben.

GERŐ ADOLF. Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 4. sz. fájós lábakra. TELEFON 15 05.

A tekeresfilm-kamarák az elismert legjobbak, legzívósabbak és legnagyobb munkaképességgel bírók a világpiacon.

ANTIDOL. FÉL PERCZ ALATT HAT. KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN!

BERGMANN. Legjobb és legjobb BAY-RUM-VÉDŐJEY. Korpa ellen. Hajsztalpas ellen.

KÖVÉRSÉG KORAI VÉNSÉG. Istenem, — így szólja az az ember, — mit adnék, ha elhagyódástól és emésztéstől szavartól megmenekülhetnék.

Csapató-kodak, Brownie csapató-kodak, Cartridge-kodak, Stereo-kodak. 11507

MAGGI FELE LEVES-ÉTEL-ÍZESÍTŐ

Épp úgy ajánlhatók MAGGI BOUILLON-TOKJAI, melyekből csupán forró víz ráöntése által kitűnő erő- vagy hűleves készíthető.

SICULIA. Sziklatégekben áttűrt artéziforrás. Sziklatégekben áttűrt artéziforrás. Sziklatégekben áttűrt artéziforrás.

KWIZDA FERENCZ JÁN. KIWZDA FLUIDJA. Kívó védőjegyvel 11388 (TURISTA-FLUID).

Technikum Mittweida. Magasabb technikai tanítást elektromos és gépész-mérnök, technikus és művezetők kiképzésére.

Serravallo. CHINA-BOR VASSAL. erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók számára.

PILULES ORIENTALES. (KELETI PILULÁK). Szépség, a nyak szilárdsága, fejlesztés, a kebel helyreállítása.

BALASSA-FÉLE VALÓDI ANGOL Ugorokatej. SZÉPÍTŐ-SZER. a legjobb és leghatásosabb

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA. GÖRÖG ISTVÁN. Nagy választék mindenféle üvegekben.

BALASSA KORNÉL. Minden hölgy kedvence. Finom arcz. Bájos CREM. BALASSA KORNÉL gyógyszertára, Budapest-Erzsébetfalva.

MEGHIVÁS a Magyar leszámítoló- és pénzváltó-banknak. 1906 márczius 14-én d. e. 11 1/2 órákor saját helyiségeiben (V., Dorottya-utca 6. sz. a.) tartandó XXXVI. rendes közgyűlésére.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE. Brausweller János. ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE.

KNUTH KAROLY. mérnök és gyáros. Cs. és kir. fensége József főherceg udv. szállítója. Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.

RAFFAEL

Irtta
WOLLANKA JOZSEF.

Ára díszkötésben 10 K.

E finoman megkomponált és világosan, egyszerűen megírt, nagybecsű monográfia minden tekintetben megfelelt annak a nagy feladatnak, melyet maga elé tűzött. Tanulmányának czélja: Raffaél művészetének magyarázata. És erre építette a szerző érlelesen, nagy tudással és művészi gondnal megírt kötetét Raffaélról. A ki szereti földézní a művészet hallhatatlan mestereinek szellemeit, az nagy örömmel forgatja majd e díszes kiállítású művet, mely tartalmazza méltóan pompás köntösben jelenik meg; számos művészi műméléklet, sok-sok szövegbe nyomtatott kép tarkítja és a K. Lippich Elek szerkesztette *„Művészeti Könyvtár”*-nak legújabb kötete. Kiadta a *Lampel-Wodianer-féle* könyvkereskedés. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben.

11148

Vezérszó: Minden darab szappan a **SCHICHT** névvel, tiszta és ment káros alkatrészekből.
Jótállás: 25.000 koronát fizet a Schicht György özég Aussenban bárkinék, a ki bebizonyítja, hogy szappana a *«Schicht»* névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy „Kulcs“-szappan.)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot. A ruhát kiméli és megóvjá.

Mindennemű ruha és Hófehér ruhát ad.
 mosási módszer részére A színeket emeli, fénylővé
 a legjobb és legolcsóbb. és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan *«Schicht»* névvel és a *«Szarvas»* v. *«Kulcs»* védjeggyel legyen ellátva.

VASÁRNAPI UJSÁG

10. SZ. 1906. (53. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, MÁRCZIUS 11.

Szerkesztési iroda: IV. Reálánoda-utca 5. Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A *«Világkörüli»*-val egyidejűleg 80 fillérrel. Kétfoldi előfizetésesek a postailag meg-határozott vitelidj is esztolandó.

Rozsnyay vasas china bora.

Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia eseteiben. Egy 1/2 literes üveg ára 3.50 kor. Egy 4 üveget tartalmazó postaláda 14 kor. 12 fillér franco küldve.

A Rozsnyay-féle vasas china bor

egyike a legelterjedtebb és leg-hatásosabb gyógyboroknak. A külföldi készítményeket felül-mulja. Vérszegényeknek különö-sen ajánlható 11266

Főraktár Budapesten:
Török József gyógyszerháza.
 Továbbá a készítőnél:
Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Aradon, Szabadság-tér.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű Földes-féle

MARGIT-CREMET,
 mely színtelen, ártalmatlan s rögön szépi. A **Földes-féle MARGIT-CREME** gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szeszoplok, májfoltok, bőzrakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasznála után erről mindenki meg fog győződni

Postán utárvétellel vagy a pénz elő-zetes beküldése után küldi a készítő: **Földes Kelemen** gyógyszer. Arad. Budapesti főraktár: **Török József** gyógyszer. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszerháza-ban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE
 fekete és barna színben.

Ezen kitűnő és ártalmatlan készit-ménnyel haját, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára le-festeni. A szín állandó és a ter-mészetes színtől meg nem különböz-tethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerű. Nem piszkít. 11284

Ára 2 korona 80 fillér.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

MEGHODÍTOTTUK A VILÁGOT!

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A KRIEGNER-féle SZÉPÍTŐ-SZEREK és pedig az

«Akácia» - krém
 2-3 nap alatt minden arcot fehérre, simává és üdvére varázsol. Elhárítja szoplot, májfoltot, mitesszert, pattanást, ráncokat stb. Teljesen ártalmatlan. Ára 2 korona.

«Akácia» - szappan
 kellemes illatú, tartós és üdítő hatású. Ára 1 kor.

«Akácia»-puder
 megvéd a nap és szél befolyása s az arczszíntelansá-gok ellen. Ára 1 korona. Főraktár:
«KORONA»-GYÓGYSZERTÁR
 Budapest, Kálvin-tér (Baross-u. sarok).
 Postai szátküldés naponta.

„FAKIR“
 soványít, kar csuvá tesz, szívvel, hasról és csipők-ről a hajat eltünteti, mi által a természet előbbi alakját vissza-nyeri. Apasztó-sók szerencsés ösz-szekelete lévén, gyors hatású és ártalmatlan. Számos hálfanyilat-kozat! Ára 8 korona. Használat után 11412

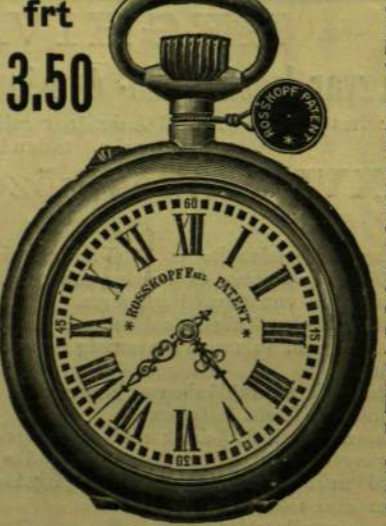
Használat előtt. Utasítással. **KISS M.** gyógyszerháza, **TISZA-DÓB.**

Roskopf-Patent forint 3. 50

frt 3.50

A *«Roskopf-Frers»* órágyár Svájcban megbizott, hogy valódi *Roskopf-Pa-tent* anker-remon-toir-óráit, melyek maig több mint két-szerannyira kerültek, 3.50 frt áron adjam el. Az eladás csak rövid ideig tart, míg a készlet elfogy és azért van, hogy a tisztelt vevők különb-séget lássanak valódi *«Roskopf-Patent»* és *«Roskopf-rend-szerü»* óra között. A valódi *Roskopf-Pa-tent* órának 36 óráig járó, üvegfedelű an-ker-műve van, mely rubinköveken jár és szolgálhatkészsége 23-30 év, ellenben a *Roskopf-rend-szerü* óra már néhány év múlva használhat-lanná válik. Minden valódi *Roskopf-Patent* óra plombával és a hátulsó fődélen *«Roskopf-Frers»* (Svájc) czégnék három évre szóló igazolvá-nyával van ellátva. Meg nem felelő esetben kötelezem magamat 30 napon belül az óra teljes összegét bérmentve visszaküldeni. Szátkül-dését esküvel utárvétellel a főképviseletőség Ausztria-Magyarország részére:

MAX BÖHNEL, órás
 Wien, IV., Margarethenstrasse 38.
 Kérje ingyen és bérmentve vagy árjegyzékemet, mely több mint ezer képet tartalmaz minden-nemű óra-, arany- és ezüst-áruról. 3215

ZICHY MIHÁLY ÉLETÉBŐL.

I DEGENBEN töltött hosszú élet után tehát végre hazakerül Zichy Mihály, hogy megpihenjen abban a földben, a melynek színén csak gyermekeivel és férfikoranak alig két esztende-jét tölthette el. Egy év híjján nyolcz évtizednyi életéből mindössze tizenkilencz évet töltött ha-zájában, tehát két évtizedet, a melynek kéthar-

madama az öntudatlan gyermek- és ifjúkorra esik. Érett lélekkel csak gondolhatott hazájára, csak kívánkozhatott ide, de vissza nem jöhetett. Most, hogy meghalt, ne áltassuk magunkat tovább és ne fogadjuk el büszke lelkének bizony-kodását, hogy nem is akart hazajönni. Bizony akart volna, ha módja lett volna rá, ha módot adtunk volna rá. De hogy bizhatott volna itthon való megbecsültetésében, mikor hírből tudta és

személyesen is látta, mint bannak nem egy itthon maradt jelesünkkel, milyen szűkösen élnek, mint kell küzdeniök kicsinyes viszonyok-kal, meg nem értéssel s mindazzal a nyüggel, a melyet balsors csapásának szoktak nevezni a szellem nagy embereinek életében.

Különben Zichy Mihály maga is tapasztalta ezt: valahányszor hazatért vagy munkáit kül-dötte el, mindig ellene támadt igen sok hang.

ZICHY MIHÁLY SZENTPÉTERVÁRI MŰTERMÉBEN. Fénykép után.